

Divi Aurelij Augustini Hipponensis episcopi: de ps. ci. Tractatus incipit.

Sermo primus: de prima parte psalmi.

Ecce vnus pauper orat: et non orat in silentio. Licet ergo audire eum: et videre quis nam sit. Ne forte ille sit: de quo dicit Ap[osto]lus: Qui p[ro]pter nos paup[er] factus est cū diues esset: vt illius paupertate vos ditaremini. Si ergo ipse est: quō pauper: Nā quō diues: quis nō videt? Unde em̄ hoies sunt diuites: Puto auro: argento: familia: terra: sed oīa p[er] ip[s]m facta sunt. Quid ergo illo ditius: p[er] quē facte sunt diuitie: ille etiā que nō sūt vere diuitie? Per illū em̄ et ille diuitie: ingeniu[m]: mores: vita: ip[s]ius corporis sanitas: sensus: cōfirmatioq[ue] membror[um]. Et em̄ cū hec salua sunt: et pauperes diuites sunt. Per illū et ille maiores diuitie: fides: pietas: iusticia: caritas: castitas: mores boni. Nemo em̄ et has habet: nisi p[er] eum qui iustificat impiā. Ecce q̄ diues. Quis em̄ magis diues: qui habet qd̄ vult alio faciēte: an qui facit qd̄ vult et alio habēte? Puto q̄a ditior ille: qui fecit quod habet: Quia qd̄ ille h[ab]et: tu nō habes. Ecce q̄ diues. In hoc tā diuite vnde agniture sum[us] hec verba: cinerē sicut panē māducaui: et potū meū cū fletu miscebā. Uñ ille? Huccine ille tāte diuitie puenest? Multū illud excelsum: multū hoc abiectum: quid faciemus? Quēadmodum ista ima illis sum[us] cōtemperabimus? Nimis ab inuicem longe sunt. Non dū agnosco istum pauperē. Alius est fortasse. Sed adhuc q̄ramus. Unde em̄ nobis nō videt ipse? Adhūc si interrogas: et nō expauescis diuitias. In p[ri]ncipio erat verbū: et verbum erat apud deum et de[us] erat verbū: Hoc erat i[n] p[ri]ncipio apud deum: Omnia per ipsum facta sunt: et sine ip[s]o factum est nihil. Qui ista dixit: cū diceret: dius erat: quantomagis ille de quo dicebat: In p[ri]ncipio erat verbū: Et nō q̄le cūq[ue] verbū: s[ed] verbuz de[us]. Et nō vacans: sed oīa per ip[s]m facta sunt. Cinerez sicut panē māducaui: et potū suū cum fletu miscuit. Adhūc em̄ ne tātis diuitijs nostra paupertas faciat iniuriā: Quere adhuc tamē ne ipse sit pauper iste: quoniā verbū caro factū est: et ba-

bitauit in nobis. Respice et illā vocē: Ego seru[us] tuus: et filius ancille tue. Attende ancillam istā castam: et virginem: et matrem. Ibi em̄ accepit paupertatē nostrā: vbi serui formam indutus est: semetip[s]m exinanies: ne diuitias expauesceres eius: et ad eū accedere cum tua mendicitate nō auderes. Ibi accepit in q̄ formam serui. Ibi nostra indutus est paupertate. Ibi se pauperauit. Ibi nos ditauit. Jam ergo p[ro]pinquamus de illo hec intelligere. Verum tamē adhuc temere nō ē p[ro]nūciandū. Part[us] virginis ē lapis sine manib[us] de monte p[re]cisus: vbi nullus hominū operatus est: nulla transfusa concupiscentia: sed sola fides accensa: et verbi caro cōcepta. Beinde p[re]cessit ex vtero. Locuti sunt celi. Angeli pastorib[us] nunciauerūt. Stella ad adorādū regē magos traxit. Symeon implet[us] sp[iritu] sc̄to infantē deū in matrē manibus agnouit. Accessit etas: nō diuinitati sed carni. Horrēt: miraturq[ue] sapientiā dei pueri duodēnis: imperiti senes. Aut etiam si periti senes: quid illorū peritia ad verbū dei? Quid illorū peritia ad sapientiam dei? Nonne et periti: nisi illo subueniente: vtiq[ue] perituri? Crescit adhuc etate corporis: venit ad fluuiū baptizand[us]. Baptizator deū agnoscit: indignū se soluende calciamenti corrigie confitēt. Jam inde: Leci illuminant[ur]: Surdis aperit[ur] auditus: Loquunt[ur] muti: Abundant[ur] leprosi: Stringunt[ur] paralitici: Lōualescūt lāgidi: Resurgūt mortui. Jam quidem in verbi ill[us] p[er] quod facta sunt oīa comparatione: diuitiaz agnosco paupertatē: sed q̄ longe adhuc a cinere et fletu cū potu. Adhuc timēo dicere ipse est: et tamē volo. Sunt em̄ hic que me cogāt velle: et rur[us] quedā que me cogāt timere. Ipse ē: et nō est. Ipse iam in forma serui est: iam mortalē fragilemq[ue] carnē portat: iā mortur[us] aduenit: et tamen nōdum intelligit in hac egestate. Cinerez sicut panē manducaui: et potū meum cum fletu miscebā. Addat q̄ paupertatē paupertati: et transfiguret in se corpus humilitatis nostre. Sit caput nostrū: sim[us] mēbra eius: sint duo in carne vna. Jam em̄ vt primū pauper esset: formā serui accipiens dimisit patrē. Quia aut[em] de virgine nat[us] est: dimittat et matrem: et adhereat vxori sue: et sint duo in carne vna. Ita em̄ erūt duo et in voce vna: et i[n] illa vna voce iā nō mirabimur nr̄az vocē. Cinerez sicut panē māducaui: et potū meum cū fletu miscebā. Bignatus

est enim habere nos membra. Sunt et penitentes in membris eius. Non enim exclusi et separati sunt ab ecclesia eius. Nec omnino sibi adiungeret coniugem: nisi illa voce: Agite penitentiam: appropinquabit enim regnum celorum. Jam ergo audiamus quid oret caput et corpus: sponsus et sponsa: christus et ecclesia utrumque unus. Sed verbum et caro non utrumque unum. Pater et verbum utrumque unum: christus et ecclesia utrumque unus. Unus quidem vir perfectus in forma plenitudinis sue: donec occurrat omnes in unitate fidei: in agnitionem filii dei in virum perfectum: in mensuram etatis plenitudinis christi. Sed donec occurramus: agitur hic paupertas nostra: agitur hic adhuc labor et gemitus. Gratias misericordie ipsius. Unde illi labor: unde illi gemitus verbo: per quod facta sunt omnia. Si dignatus est habere mortem nostram: non nobis dabit vitam suam. In magna spem erexit: cum magna spe gemimus. Gemitus habet tristitiam. Sed est gemitus qui habet et gaudium. Ego puto Saram sterilem letam gemuisse: cum pareret. Et nos dicamus: A timore tuo concepimus et parturivimus spiritum salutis. Audiamus ergo christum pauperem in nobis: et nobiscum: et propter nos. Titulus enim ipse indicat pauperem. Postremo putate me suspicatum: quis nam sit iste pauper. Orationem audiamus: et personam agnoscamus: nec ubi erres: quando audieris aliquid quod coaptari capiti illius non possit. Ideo prelocutus sum: ut si quid tale audieris: ex infirmitate corporis advertas sonare: et vocem membrorum agnoscas in capite. O ratio inopis: hoc habet titulus: cum angeretur cor meum. Iste ipse pauper est: quia idem ipse christus est: qui se apud prophetam: et sponsum dixit: et sponsam. Sicut sponso alligavit mihi mitram: et sicut sponsa induit me ornamento. Se dixit sponsum: se dixit sponsam. Unde hoc: nisi quia sponsum propter caput: sponsam propter corpus. Vox ergo una: quia caro una. Audiamus et potius in his vocibus: nos quoque agnoscamus. Et si nos extra esse viderimus: ibi esse laboremus.

Expositio psalmi.

Aaudi domine orationes meas: et clamor meus ad te perveniat. Hoc est: exaudi deus orationem meam: quod est: clamor meus ad te perveniat.

Alia lra.
† Die exaudi.

Alia lra.
† veniat.

Alia lra.
† No.

In geminatione: affectus petentis est. **N**e auertas faciem tuam a me: Quando deus a filio faciem auertit: Quando pater a christo: Sed propter membrorum paupertatem: ne auertas faciem tuam a me. **I**n quacumque die tribulor inclina aurem tuam ad me. Tribulor enim deorsum: tu autem es sursum. Si me extollo: longe sis: si me humilio: inclinas aurem tuam ad me. Sed quid est: in quacumque die tribulor: Nunc enim non tribulatur: Aut ista diceret: nisi tribularet: Suficeret ergo: inclina aurem tuam ad me quoniam tribulor. **I**n quacumque die tribulor inclina aurem tuam ad me. **T**anquam unitas corporis: si patitur unum membrum: compatuntur omnia membra. Tribularis tu hodie: ego tribulor. Tribulatur alius crastino: ego tribulor. Post istam generationem alii posterii: qui succedunt posteris tribulantur: ego tribulor usque in finem seculi. Quicumque in meo corpore tribulatur: ego tribulor. **I**n quacumque die tribulor inclina aurem tuam ad me. **I**n quacumque die invocavero te: cito exaudi me. Hoc idem est. Jam nunc invococo. Sed in quacumque die invocavero te: cito exaudi me. Oravit Petrus: oravit Paulus: oraverunt et ceteri apostoli: oraverunt fideles temporibus illis: oraverunt fideles consequentibus temporibus: oraverunt fideles martyrum temporibus: oraverunt fideles nostris temporibus: orabunt fideles posterorum temporibus. **I**n quacumque die invocavero te cito exaudi me. Cito exaudi: iam enim hoc rogo quod dare vis. Non terrena quasi terrenus: sed ex prima captivitate iam redemptus regnum celorum desidero. Cito exaudi me: non enim nisi tali desiderio dixisti: adhuc te loquente dicam: ecce assum. **I**n quacumque die invocavero te: cito exaudi me. **U**n invocas: **B**e qua tribulatione: **B**e qua egestate: **O** pauper ante ianuam divitis dei: quo desiderio mendicis: **Q**ua inopia requiris: **Q**ua egestate pulsas ut aperiantur tibi: **V**ic: Audiamus istam ipsam egestatem in illa: et nos ipsos inue-

Alia lra.
† velociter.

niamus: et tecum rogemus. Audi et agnosce si potes. **Q**uia defecerunt sicut fumus dies mei: dies: si dies. Ubi. n. dies auditur: lux intelligitur. Sed defecerunt sicut fumus dies mei. Dies mei: tempora mea. Unde sicut fumus: nisi propter elationem superbie: Tales dies dignus fuit accipere superbus Adas: ubi carnem christus accepit. Ergo in Adas christus: et Adam in christo. Liberavit profecto et a diebus fumi: qui dignatus est habere vocem dierum fumi. Quia defecerunt sicut fumus dies mei. Videte fumum superbie similem: ascendente: tumescente: vane sciente. Adherito ergo deficiente: non utique permanente. Quia defecerunt sicut fumus dies mei. Et ossa mea sicut in frigiditate confixa sunt. Et ipsa ossa mea: et ipsa fortitudo mea non sine tribulatione: non sine uestitione. Ossa corporis christi: fortitudo corporis christi: ubi maior quam in sanctis apostolis: Et tamen vide ossa frigi. Quis scandalizavit et ego non vroz? Forte sunt fideles boni: intellectores et predicatorum verbi: viuentes ut loquuntur: loquentes ut audiunt. Fortes plane sunt: sed ad omnes qui scandala patiuntur frigiditatem ipsorum sunt. Est enim ibi caritas et magis in ossibus: Interiora sunt ossa omnibus carnibus et portant omnes carnes. Ulex si quisque patiat aliquid scandalum et in anima periclitetur: tantum os frigitur: quantum amat. Besit amor: nemo frigitur: assit caritas et si membrum compatitur: compatiatur uno membro: quomodo frigitur qui portant uniuersa membra? Ossa mea sicut in frigiditate confixa sunt. **P**ercussus sum est sicut fenulum et aruit cor meum: Respice ad Adas: unde genus humanum. Unde enim nisi ab illo propagata miseria est? Unum enim nisi ab illo hereditaria ista paupertas: Dicat ergo cum spe iam in corpore christi positus: ille aliquando in suo corpore desperatus: Percussus est sicut fenulum et aruit cor meum. Adherito quod omnis caro fenulum. Sed tamen unde tibi hoc contigit? **Q**uonia oblitus sum manducare panem meum. Bederat enim deus panem preceptum. Nam panis anime quid nisi verbum dei: Suggestente serpente: puaricata muliere: tetigit vetitum: oblitus est preceptum. Adherito percussus sum est sicut fenulum et aruit cor eius: quonia oblitus est manducare panem suum. Oblitus manducare panem: bibit venenum: Percussus est cor eius: et aruit sicut fenulum. Ipse est ille percussus in Esaias: de quo dicitur:

et cui dicitur: Non in eternum tempus irascar vobis. Spiritus enim a me pcedit: et omnes flatum ego feci. Propter peccatum modicum quid contristavi illum: et percussi illum: et auerti faciem meam ab illo. Adherito hic: Ne auertas faciem tuam a me: hoc est a percussio: de quo dixisti: percussi illum: de quo dixisti: Uias eius vidi: et sanavi eum. Percussus est sicut fenulum: et aruit cor meum: quod oblitus sum manducare panem meum. Adhodo manduca. Oblitus eras: sed venit et ipse panis in cuius corpore tibi licet recordari vocem oblivionis tue: et clamare ex paupertate ut sumas diuitias. Adhodo manduca: In ei enim corpore es: qui ait: Ego sum panis viuus qui de celo descendi. Oblitus eras manducare panem tuum: sed iam illo crucifixo commemorabuntur et conuertentur ad dominum uniuersi fines terre. Post oblivionem veniat commemoratio: manducetur panis de celo ut viuatur: non manna sicut illi manducaverunt et mortui sunt: panis de quo dicitur: Beati qui esuriunt et sitiant iusticiam. **A** voce gemitus mei adhererunt ossa mea carni mee. A voce quam intelligo: a voce quam noui probabiliter: a voce gemitus mei: non a voce gemitus illorum quibus compatior. Adulti enim gemunt: gemo et ego: et hoc gemo quia male gemunt. Amisit nummum gemit: amisit fidem non gemit. Ego appendo nummum et fidem: et inuenio maiorem gemitum de male gemente: aut non gemente. Facit fraudem et gaudet. Quo lucro? Quo danno? Acquisiuit pecuniam: perdidit iusticiam. Gemit hinc qui gemere nouit. Qui capiti propiquat: qui recte heret corpori christi: gemit inde. Carnales autem non inde gemunt: et gemendos se faciunt: quia non inde gemunt: nec eos possumus: vel non gementes: vel male gementes contemnere. Volumus enim eos corrigere: volumus emendare: volumus reparare: et quando non possumus gemimus: et cum gemimus non ab ipsis separamur. A voce enim gemitus mei adhererunt ossa mea carni mee. Adhererunt fortes inualidis: adhererunt firmi in firmis. Unde adhererunt: A voce gemitus mei: non a voce gemitus illorum. Qua lege adhererunt: nisi qua dictum est: Debemus enim nos firmi infirmitate infirmorum portare: Adhererunt ossa mea carni mee. **S**imilis factus sum pellicano qui habitat in solitudine: factus sum sicut nictorax qui habitat in parietinis.

Alia lra. t cremium aruerunt.

Alia lra. percussus su vt

Alia lra. t Quia. t comedere.

Alia lra. t adhererunt ossa mea.

Alia lra. t solitudinis.

Alia lra. t in domicilio.

Alia fa.
solitarius

Vigilavi: et factus sum sicut passer singulari in tecto. Ecce tres aves: et tria loca quid sibi velint: donet dominus ut dicamus: et ut audiat vultis quod dicit salubriter. Quid sibi voluit tres aves: et tria loca: Que tres aves: Pellicanus: nycticorax: et passer: et tria loca: Solitudo: parietine: et tectum. Pellicanus in solitudine: nycticorax in parietinis: passer in tecto. Primum quid sit pellicanus dicendum est. In ea quippe regione nascitur: ut nobis ignota hec avis sit. Nascitur in solitudinibus: maxime in fluminibus in egypto. Quilibet hec avis sit quod de illa psalmus dicere voluit hoc intueamur. Habitat inquit in solitudine. Quid queris formam eius: membra eius: mores eius: vocem eius: Quantum tibi psalmus dedit avis est in solitudine habitans. Nycticorax avis est amans noctem. Parietine dicuntur quae vulgo dicimus ruinas: ubi parietes stant sine tecto: sine habitantibus: ibi habitat nycticorax: Ita vero passer et tectum quid sit nostris. Invenio ergo aliquem de corpore christi predicatore verbi: copatientem infirmis: querentem lucra christi: remiscens dominum suum venturi: ne dicat: Serue neque et piger dare debueras pecuniam meam numularijs. Ex huius dispensatoris officio videamus hec tria. Venerit inter aliquos ubi christiani non sunt: pellicanus est in solitudine. Venerit ad eos qui fuerunt et ceciderunt: nycticorax est in parietinis. Non enim deserit et in tenebras eorum qui habitant in nocte: et ipsos lucrari vult. Venerit ad eos qui christiani sunt: quidem habitantes in domo: non quasi qui non crediderunt: aut quod crediderant dimiserunt: sed in eo quod credunt tepide ambulantes: clamat ad eos passer. Non in solitudine: quia christiani sunt: nec in parietinis: quia non ceciderunt: sed tamen in tecto sunt: sub tecto potius: quia sub carne sunt. Ille super carnem clamat passer qui precepta dei non tacet: nec sit carnalis ut subiciatur tecto. Qui enim in tecto est: non descendat tollere aliquid de domo: et quod in aure auditis predicare super tecta. Ille tres aves et tria loca: et unus homo potest habere personam trium avium: et tria genera locorum: tria genera sunt hominum. Est solitudo: parietine: et tectum: non nisi tria genera sunt hominum. Sed quid his plurimum? Ipsum dominum videamus: ne forte ipse sit: et melius ipse agnoscat: et pellicanus in solitudine: et nycticorax in parietinis: et passer singularis in tecto. Dicat nobis pauper iste ca-

put nostrum: pauper voluntate: loquatur pauperibus in necessitate. Quod enim dicitur de hac avi: vel etiam legis: id est pellicano si taceamus: non aliquid affirmantes temere: sed tamen non tacetes quod qui scripserunt et legi et dici voluerunt. Vos sic audite: ut si verum est congruat: si falsum est non teneatur. Dicunt hec aves tanquam colaphis rostrorum occidit pullos suos: eosdem in nido occisos a se lugere per triduum. Postremo dicunt matrem seipsam graviter vulnerare: et sanguinem suum super filios fundere: quo illi superfusi reviviscunt. Fortasse hoc verum: fortasse falsum sit: tamen si verum est: quemadmodum illi congruat qui nos vivificavit sanguine suo videte. Congruit illi quod matris caro vivificat sanguine suo filios suos: satis congruit. Nam et ipse gallinam se dicit super pullos suos: Hierusalem hierusalem quoties volui congregare filios tuos: tanquam gallina pullos suos sub alas suas: et noluit. Habet enim paternam auctoritatem: maternum affectum: sicut et Paulus et pater est et mater est: non pro seipsum: sed pro evangelium. Pater ubi dicit: Et si habeatis multos pedagogos in christo: sed non multos patres. In christo enim Jesu per evangelium ego vos genui. Mater ergo ubi ait: Filioli mei quos iterum parturio: donec christus formetur in vobis. Habet ergo hec avis: si vere ita est magna similitudinem carnis christi: cuius sanguine vivificati sumus. Sed quomodo congruat christo: quod ipsa occidit filios suos? An et illi non congruit: ego occidam: et ego vivificabo: ego percutiam: et ego sanabo: An vero Saulus persecutor moreret: nisi de celo percuteret? An predicator excitaret: nisi illi sanguine vivificaret? Sed hoc viderit qui scripserunt: Non in incerto intellectum nostrum constitutere nos debemus: hanc autem potius in solitudine cognoscamus. Hoc enim in de psalmus voluit ponere: pellicanus in solitudine. Puto ego habet intelligi christum natum de virgine. Solus enim sic: non solitudo. In solitudine natus est: quia solus ita natus. Post natiuitatem ventum est ad passionem. A quibus crucifigebatur? Nunquam a stantibus? Nunquam a lugentibus? Ergo tanquam in nocte ignorantie ipsorum: et tanquam in parietinis ruinis ipsorum. Ecce nycticorax et in parietinis amat et noctem. Nam nisi amaret: vult diceret: Pater ignosce illi: quia nesciit quod facit. Beinde natus in solitudine: quia solus ita natus: passus in tenebris iudeorum tanquam in nocte: in parietinis tanquam in ruinis. Quid postea? Vigilavi. Ergo dormieras in pari-

etinis et dixeris: ego dormiui. Quid est ego dormiui: Quia volui dormiui: nocte amanda dormiui. Sed ibi sequitur: exurrexi: quia vigilauit. Sed postea quod vigilauit quid egit? Ascendit in celum: factus est sicut passer volando: id est ascendendo: singulariter in tecto: id est in celo. Ergo pellicanus nascendo: nycticorax moriendo: passer resurgendo. Ibi in solitudine velut solus: hic in parietinis velut ab eis occisus qui stare non potuerunt in edificio: Hic vero iam vigilans et volans singularis in tecto: ibi interpellat pro nobis. Caput enim nostrum passer est: corpus illius turtur. Etiam passer inuenit sibi domum. Quam domum: In celo est: interpellat pro nobis. Et turtur nidum sibi. Ecce ecclesia dei nidum de ligno crucis ipsius ubi ponat pullos suos: pueros suos. Vigilauit et factus sum sicut passer singularis in tecto. Tota die exprobrabant mihi inimici mei: et qui laudabant me aduersum me iurabant. Ore laudabant: corde insidias parabant. Audi laudem ipsorum. Magister scimus quod viam dei doces: et personam non accipis: Licet tributum dari cesari: Quae laudas supplantas. Quare nisi quod qui laudabant me aduersum me iurabant: Ubi autem hoc opprobrium: nisi quod veni facere membra mea peccatores ut agendo penitentiam sint in corpore meo? Inde totum opprobrium: inde persecutio. Quare magister vester cum peccatoribus et publicanis manducat: Non est opus sanis medicus sed egrotantibus. Utinam vos egrotare nollens ut medicum quereretis: non occideretis: et per superbam dementiam falsa sanitate periretis. Mihi autem vnde tota die exprobrabant inimici mei: Ubi qui laudabant me aduersum me iurabant. Quonia cinerem sicut panem manducaui: et potus meus cum fletu miscebam. Quia hec genera hominum habere in suis membris sananda voluit et liberanda: inde opprobrium: Hodie paganoz opprobrium: quale in nos est: Quid putatis fratres: quid eos putatis dicere nobis: Eos corruptis disciplinam: moresque generis humani pueritis. Quid inuehens: Bice quod obrem: Quid fecimus? Bando inquit hominibus penitentiae locum: permittendo impunitatem omnium delictorum: ideo homines mala faciunt securi: quod eis cum conuersi fuerint: omnia dimittunt. Hinc ergo opprobrium: quonia cinerem sicut panem manducaui: et potum meum cum fletu miscebam. Qui insultas: inuito te ad istum panem.

Non enim audes te dicere non esse peccatorem. Dispute conscientiam tuam: ascende tribunal mentis tue: noli tibi parcere: examina te. Loquatur tibi medulla cordis: vide vtrum audeas innocentiam profiteri. Hic plane si se respexerit conturbabit: si se non palparet confitebitur. Et quid agis miser: si non erit portus impunitatis: Si sola fuit peccandi licentia: et nulla peccatorum est indulgentia: ubi eris? Quo ibis? Certe et pro te factum est ut pauper iste cinerem sicut panem manducaret: et potum suum cum fletu misceret. Non te iam delectat tale conuiuium: Sed tamen inquit augent homines peccata spe venie: imo augetur peccata desperatione venie. Non te attendis quod licentiosa crudelitate viuunt gladiatores? Unde hoc: nisi iam tanquam ad ferrum et victimam destinati: explere voluit libidinem antequam fundant sanguinem: Nonne hoc et tu tibi diceris: Jam peccator sum: iam iniquus: iam damnandus: nulla venie spes est. Cur iam non faciam quicquid libet: et si non licet? Cur non impleam quantum possum quicquam desidero: si post hec non restant nisi sola tormenta? Nonne hoc tibi diceris: et desperatione ipsa peior fieres? Potius ergo te corripit: qui indulgentiam permittit: et dicit: Redite peruaricatores ad cor. Nolo mortem impij: tantum ut reuertatur et viuat. Hoc percul dubio portu proposito: deponis vela iniquitatis: conuertis primum velificans ad iusticiam: et sperans vitam: non negligis medicinam. Nec in hoc tibi displicet deus: tanquam per istam indulgentie promissionem securos fecerit peccatores. Etiam ne desperatione homines peius uiuerent: promisit indulgentie portum. Rursus ne spe venie periret: fecit diem mortis incertum: prouidentissime vtrumque constituens: et reuertentes quo recipiantur: et differentes vnde terreant. Adhuc duca cinerem velut panem: fletum tuum cum potu misce: per hoc conuiuium venies ad mensam dei. Noli desperare: promissa est indulgentia tibi. Deo gratias inquit quia promissa est: teneo promissum dei. Ergo iam bene viue. Cras inquis bene viuam. Indulgentiam tibi deus permittit: crastinum diem nemo tibi promittit. Si male vixisti: bene viue iam hodie. Stulte hac nocte auferetur a te anima tua. Non dico que preparasti cuius erunt: sed secundum quod vixisti: ubi eris? Corrige ergo te ut possis in corpore christi habere vocem istam: quam nisi fallor: libenter agnoscis. Quonia cinerem sicut panem

Alia tra.
Quia.
tranq.
manducaba.
t peccat.

Alia lra.
f qz eleuās
allifisti.

manducaui: et potū meū cum fletu misce-
bam. **A** facie ire et indignationis
tue: quoniam leuasti: elisisti me. **I**psa est il-
la ira tua: dñe in Adam: ira cū qua omnes
nati sumus: cui nascendo cohesim⁹: ira de
ppagine iniquitatis: ira de massa peccati:
scdm quā dicit Apulus: Fuimus et nos ali-
quādo natura filij ire: sic et ceteri. Et vñ di-
cit dñs: Ira dei manet sup eum: qz nō cre-
dit in vnigenitū filiū dei. Non em̄ ait: Ira
dei veniet sup eum: sed manet super eū: qz
nō tollitur in qua natus est. Quare ergo?
Et qd sibi vult vox ista: qm̄ leuasti: elisisti
me: Nō em̄ ait: qm̄ leuasti et elisisti me: sed
qm̄ leuasti: elisisti me. Ideo elisisti: qz leua-
sti. Unde hoc: Homo in honore positus:
factus est ad imaginē dei. Lenat⁹ in hunc
honorē: erectus a puluere: erectus a terra:
accepit animā rationalē: ppositus est rati-
onis ipsius viuacitate oibus bestijs: peco-
ribus: volatilibus: piscibus. Quid em̄ ho-
rū habet intelligentie rationē: Quia nullū
horū factū est ad imaginē dei. Quō nullū
horum habet hunc honorē: sic nullū horū
habet hāc miserā. Quid em̄ pecus plāgit
d peccator: Que auis timet gehennā ignis
eterni: Quia nulla ei participatio beate vi-
te: nulli stimuli miseriarū. Homo autē qd
factus est qui sit in beata vita: si bene vix-
erit: ideo erit in misera vita: quia male vixit.
Ergo qz leuasti: elisisti me: ideo sequit me
pena: quia dedisti mihi liberum arbitriū.
Si em̄ mihi nō dedisses liberum arbitriū:
et p hanc rationē pecoribus me nō faceres
meliorē: non me sequeretur dñatio iusta.
Peccantē q̄ p arbitriū liberū leuasti me: et
per iusticie iudicium elisisti me. **D**ies
mei sicut vmbra declinauerūt. **P**o-
tuerunt em̄ esse dies tui nō declinantes: si
tu a die vero nō declinasses. Declinasti: et
accepisti dies declinātes. Quid mirū si di-
es tui facti sunt similes tui: Ipsi sunt em̄ di-
es declinātes quia deuasti: qui sunt dies
fumi: qz tumuisti. Supra em̄ dixerat: Be-
fecerūt sicut fumus dies mei: et nunc dicit:
Dies mei sicut vmbra declinauerunt. In
hac vmbra agnoscedus est dies: i hac vm-
bra vidēda est lux: ne postea sera et infruc-
tuosa penitentia dicat: Quid nobis p̄fuit
supbia: et diuitiarū iactātia: quid contulit
nobis: Transierunt omnia tanq̄ vmbra.
Modo dicit: Trāsbūt omnia tanq̄ vm-
bra: et nō tu trāseas tanq̄ vmbra. Dies mei
sicut vmbra declinauerūt: Et ego velut

fenum arui. Quia et supra dixerat: Per-
cussus est sicut fenū: et aruit cor meū: sed re-
uiescet fenū irrigatum sanguine saluato-
ris. Ergo sicut fenum arui ego homo post
illā preuaricationē: hoc ego iusto iudicio
tuo. Tu autē quid? **T**u vero domi-
ne in eternū permanes: **A** dei dies si-
cut vmbra declinauerūt: et tu in eternū per-
manes Temporalē saluet eternus. Nō em̄
qz ego cecidi: et tu tenuisti viges ad me libe-
randū: qui vixisti ad me humiliandum.
Tu vero domine in eternum pmanes. **E**t
memoriale tuum in generatione et
generatione. **M**emorale tuū: quia nō
obliuisceris in generatione: nō vnam: sed
generationē et generationem. **P**romissio-
nem quippe habemus vite presentis et fu-
ture. **T**u exurgēs misereberis sy-
on: quia venit tempus vt miserea-
ris eius. Quod tempus: Cum autē ve-
nit plenitudo temporis: misit deus filiū su-
um factus ex muliere: factū ex lege. Et vbi
syon: Et eos qui sub lege erant redimeret.
Primitus em̄ iudei: inde aut apostoli: in-
de illi plusq̄ quingenti fratres: inde illa de-
iceps multitudo: cui erat anima vna et cor
vnum in deū. Ergo tu exurgens miserebe-
ris syon: quoniam venit tempus vt miserea-
ris eius: quoniam venit tempus. Quod tem-
pus: Ecce nunc tps acceptabile: ecce nūc
dies salutis. Quis b̄ dicit: Seru⁹ dei **P**au-
lus: edificator qui dicebat: **B**eī edificium
estis: qui dicebat: Sicut sapiēs architect⁹
fundamētū posui: et fundamētū aliud ne-
mo pōt ponere: preter id quod positū est:
qd est christus Iesus. Ergo et hic quid di-
cit: **Q**m̄ beneplacitū habuerunt
serui tui in lapides eius: In lapides
cui⁹? In lapides syon. Sed sunt ibi et nō
lapides. Cui⁹ nō lapides: Ergo quid seq̄-
tur: **E**t pulueris eius miserebūtur.
Agnoscam⁹ lapides in syon: agnoscam⁹
puluerē in syon. Non em̄ dicit: lapidū ei-
us miserebunt. Sed quid ait: Quoniam be-
neplacitū habuerūt serui tui in lapides ei-
us: et pulueris eius miserebunt. Benepla-
citū habuerūt in lapides eius: puluerē au-
tem miserebūtur. **I**ntelligo lapides syon
omnes pphetas: ibi p̄missa est vox p̄di-
candi: inde sumptū est euangelicū officii:
p̄ illud p̄coniū cognitus est christus.
Ergo serui tui beneplacitū habuerūt in la-
pides syō. **S**z illi p̄uaricatores recedētes
a dño: malisq̄ facti suis offendētes creato

Alia lra.
f autem.
f nō habet.

Alia lra.
f qz tps misse
rendi eius qz
venit tempus.

Alia lra.
f placuerūt futu-
tus lapides.

Alia lra.
f terre.

rem in terram unde sumpti sunt redierunt. Puluis facti sunt: impij facti sunt: de quibus dicit: Non sic impij non sic: sed tanquam puluis quem proicit ventus a facie terre. Sed expecta domine: sustine dominus: patiens esto dominus: non irruat iratus: et auferat hunc pulvefem a facie terre. Tenuerunt venierunt serui tui: agnoscant in lapidibus eloquia tua: misereantur pulueris syon: formetur homo ad imaginem tuam: dicat puluis ne pereat: memeto quod puluis sumus. Et pulueris eius miserebunt. Hoc de syon. Numquid non erat puluis qui dominum crucifixit: Quod peius est: puluis de parietinis ruinarum. Puluis erat prius: Iherusalem non frustra de pulvere dictum erat: Pater ignosce illis quod nesciunt quid faciunt. De illo pulvere venit paries tot milium credentium: et precia rerum suarum ad pedes apostolorum ponentium. Ergo extitit de illo pulvere humanitas: et formata: et formosa. Quis enim de gentibus sic? Quod paucos miramur hoc fecisse ad illos tot milia: Subito primo tria milia: postea quingenta milia: oes in vnitatem viuentes: omnes veteritarum rerum suarum precia ad pedes apostolorum ponentes: ut distribueret unicuique prout cuius opus erat: quibus erat anima vna: et cor vnum in deo. Quis hoc fecit etiam de isto pulvere: nisi et qui ipsum Adam fecit ex pulvere: Hoc ergo de syon: sed non tamen in syon. Quid igitur sequitur? Et timebunt gentes nomen tuum domine: et oes reges terre gloriam tuam. Jam quoniam misertus est syon: iam quoniam serui tui beneplacitum habuerunt in lapides eius cognoscendo fundamentum apostolorum et prophetarum: iam quoniam miserti sunt pulueris eius: ut reformaretur vel potius reformaretur homo viuus ex pulvere: hinc predicatio creuit in gentibus: Timeant nomen tuum gentes: et oes reges terre gloriam tuam. Tenuerunt et alius paries de gentibus: agnoscat lapis angularis: ibi bereant duo diuerso venientes: sed iam non aduersa sentientes. Quoniam edificabit dominus syon: Hoc agit nunc. Et lapides viuus in structuram currere: non in ruinam: edificatur syon: caute parietinas. Edificatur turris: caute diluuium. Hoc agit nunc: quoniam edificauit dominus syon. Sed edificata syon: nunc quod fiet. Et videbit: in gloria sua. Et edificaret syon: et ut esse fundamentum in syon: visus est a syon: sed non in gloria sua. Vidimus eum et non habebat speciem neque decorem. Et vero cum venerit iudicare cum angelis suis: quoniam congregabuntur ante eum oes gentes:

Alia lra.
t Quia.

tes: quoniam oues ad dexteram: hedi ad sinistram sepabunt: nonne tunc videbunt in quem pupugerunt: Et confundent sero: qui prima penitentia et salubri confundi noluerunt. Edificabit dominus syon: et videbit in gloria sua: qui in illa primo visus est: in infirmitate sua. Et respexit in orationem humilium: et non desperxit in deprecationem eorum. In edificatione syon hoc agitur modo: edificantes syon orant et gemunt. Ille vnus pauper: quot pauperes multi: quod milia in tot gentibus: vnus quod vnitatis pacis ecclesie. Ipse vnus: ipse multi: vnus propter caritatem: multi propter latitudinem. Ergo nunc oratur: nunc currit. Nunc si quis aliquid aliter erat: et aliter se habebat: madducet cinerem sicut panem: et potum suum cum fletu commisceat. Nunc tempus est cum edificat syon: nunc intrant lapides in structuram. Perfecto edificio et dedicata domo quid curris sero qui siturus: inanis petiturus: frustra pulsatur: foris remansurus cum quingentis virginibus fatuis: Nunc ergo currite: Respexit enim in orationem humilium: et non desperxit precem eorum. Scribantur hec in generationem alteram: Quoniam hec scribebatur: hec non ita poterat eis inter quos scribebatur: Scribebant enim ad prophetandum nouum testamentum: inter homines qui vivebant ex veteri testamento. Sed et illud vetus testamentum deus dederat: et in illa terra promissionis populum suum collocauerat. Sed quoniam memoriale tuum in generatione et generatione: non iniquorum est: sed iustorum. In vna generatione pertinet ad veterum testamentum: in alia autem generatione pertinet ad nouum testamentum. Et quod hoc quod prophetatum est nouum testamentum pronunciat: Scribantur hec inquit in generationem alteram: et plus quam creabitur laudabit dominum: non populus qui creatus est: sed plus quam creabitur. Quid euidentius frater meus: quam hic predicta est illa creatura: de qua dicit apostolus: Si qua igitur in christo noua creatura: vetera transierunt. Ecce facta sunt omnia noua. Omnia autem ex deo: Quid est omnia autem ex deo: Et vetera et noua: quod memoriale tuum in generatione et generatione. Et populus qui creabitur laudabit dominum. Quoniam prospexit ex alto sancto suo. Prosperit ex alto: ut veniret ad humiles: et ex alto factus est humilis: ut exaltaret humiles. Sermo secundus: de secunda parte psalmi. **H**esterno die audiuimus cuiusdam pauperis gemitum in oratione: eiusque esse cognouimus: quod propter nos pauper factus est cum diues esset: ut illi paupertate nos

Alia lra.
t non habet.
t spreuit precem.

Alia lra.
t generatione
altera.

Alia lra.
t Quia.
t excello.

ditaremur: eius membra coheretia et p. suu ca
 put loquena vidim. Quidim em ibi et nos
 ipsos: si tñ p ei gratia aliqd et nos. Finita
 aut ia verba erat gemituu: et ceperat sola
 tionu. Sz ea finiri hesternodie tractando
 minime potuerut: In his q restat audiam
 hodie: no iam gemete pauperē: sed gaudē
 te. Jo gaudente: qz sperante. Jo sperate:
 qz no de se psumente. Prenunciauit felici
 tate reru huanaru in scripturis dex: et adie
 cit. Scribant hec in generatione altera: et
 pps qui creabit laudabit dñm. Qm pspex
 it ex alto sancto suo. Hucusq sermo he
 sternus pduct est. Videte q seant. Dñs
 d celo in terra pspexit. Et audi
 ret gemitu copeditoru: vt soluat fi
 lios mortificatoru. Inuenim in alio
 psalmo dictu: Intret in psectu tuu gemitu
 copedito: et in eo loco dictu: vbi vox
 martyru intelligebat. Un martyres cope
 diti: Nonne catenati potius q copediti:
 Ductos em scos dei martyres post iudi
 ces: p puicias circumeites: in catenas no
 uimus missos: in copedes aut no nouim.
 Agnoscut et copedes discipline dei et timo
 ris eius: de q dictu est: Initu sapie timor
 dñi. Per huc em timore no timuerut serui
 dei eos q corpus occidit: aiaz aut no pnt
 occidere: qz eu timebant qui habet ptrate et
 corp et aiam occide in gebena ignis. Nisi
 em copedit timoris hui ligati essent mar
 tyres: qñ illa oia dura et molesta sustineret
 a psecutorib suis: cu eis liberu fuerit face
 qd cogebant: et euadere qd patiebant. Sz
 alligauerat eos dñs istis copedit duris
 qde et molestis ad tps: sed toleradis ppter
 pmissa ei cui dicit: Propter verba labio
 ru tuoz: ego custodiui vias duras. Bemē
 du quide e in his copedit ad ipetrandaz
 misericordiaz dei: vnde vox martyru est in alio
 psalmo: Intret in psectu tuu gemitu co
 pedito: no tñ euitadi sunt tales copedes
 vt appetat pnciosa libertas: et tpalis vite
 breuisq dulcedo: qua sequat amaritudo
 ppetua. Proinde septura ne recusem esse
 copedit sapiētie: sic nos alloqt. Audi fili:
 et excipe suam meā: et ne abicias cōsiliū
 meū: et infer pedē tuū in copedes illi: et in
 torquē eius collū tuū. Subijce humerū tuū
 et porta illā: et ne oderis vincula ei. In oī
 aīa tua accede ad illā: et in omni vīte tua
 serua vias ei. Inuestiga et inqre et innotē
 scet tibi: et pñēs fact ne derelinqs eā. In
 nouissimis em iuemes requie ei: et cōuer

Alia lfa.
 t asperit.
 t solueret.
 t interptoz.

tes tibi in leticia: et erit tibi copedes ei in
 ptectione fortitudinis: et torqs illi in stolā
 glorie. Becus em aureū est in illa: et vincu
 la illi filia hyacinthina. Stolā glorie indu
 es eā: et coronā exultatiōis suppones tibi.
 Clament q copediti qdū sunt in vincul
 discipline dei: in qua sunt exercitati marty
 res: soluent copedes et volabūt: et eadē ipa
 in ornamentū postea puerent. Factū ē h
 d martyrib. Quid em psecutores occide
 do fecerūt: nisi vt copedes soluerent: et in
 coronas conuerterent. Be celo q pspexit
 dñs vt audiret gemitū copedito: vt sol
 uat filios mortificatoz. Mortificant illi: si
 lii aut mortificatoz qui: nisi nos: Quō aut
 soluimur nos: nisi cuz dicim ei: Dirupisti
 vincula mea tibi sacrificabo hostiā laudis:
 Soluit aut vnusqz a vinculis cupidita
 tū malaz vel a nodis pctoz suoz. Remis
 sio peccatoz solutio est. Quid em pdesset
 Lazaro: qz pcessit de monumēto: nisi dice
 ret: Soluite eū et finite abire: Ipse qdē vo
 ce d sepulchro suscitauit: ipe clamādo ani
 mā reddidit: ipe terrenā molez terreno se
 pulchro iposita vicit: et pcessit ille vincus.
 Nō q pedib ppijs: sed virtute pducētis
 fit hoc in corde penitētis. Lū audis hoiez
 penitere peccatoz suoz iam reuixit: cū au
 dis hoiem pfitendo pferre pscientiā: iā de
 sepulchro educt est: sed nōdū solutus est.
 Qñ soluit: A qbus soluit: Que solueritis
 inqt in terra: erūt soluta et in celo. Merito
 p ecclesiā dari solutio peccatoz pōt: susci
 tari aut ipse mortu no: nisi intus clamāte
 dño pōt. Nec em deus interi agit. Loqui
 mur ad aures vestras: vñ scim quid aga
 tur in cordibus vestris: Qd aut intus agi
 tur: nō a nobis sed ab illo agit. Pspexit
 q vt soluat filios mortificatorū. Quorum
 mortificatoz audistis: quos filios audist.
 Quid deinde: Quare h agit: Ausculta.
 Et annuncietur in syon nomē dñi:
 Pmo em pmebat ecclia: qñ mortificabā
 tur copediti: post illas pssuras annuncietur
 in syon nomē dñi: cū magna libertate in ip
 sa ecclesia. Ipsa em syon: nō ille vñ locus
 pmo supbus: postea captiuatus: sed syon
 cuius vmbra erat illa syon que interpre
 tatur speculatio: ppterea quia in carne po
 siti videmus in priora extendentes nos:
 nō ad presens quod est: sed ad id qd futu
 rū est: id speculatio. Dis em speculatoz lō
 ge pspicit. Specula dicit vbi ponunt cu
 stodes. Sūt iste specle in saxis: in mōtib:

Alia lfa.
 t annunciet.

Respondit in via fortitudinis sue. Credit enim christi resurrexisse: crediderunt ei omnes gentes: sed illa ecclesia que fuit omnium gentium: iam non est: perijt. Hoc dicunt qui in illa non sunt. O impudente voce. Illa non est: quia tu in illa non es: Et ideo non sis: nam illa erit: et si tu non sis. Hanc vocem abominabilem et detestabilem presumptionis et falsitatis plenam: nulla veritate suffultam: nulla sapientia illuminatam: nullo sale conditam: vanam: temerariam: precipitem: periculosam: perdidit spiritus dei: et tanquam contra illos cum annunciatet unitatem: inveniendum populos in unum et regna ut seruiant domino. Cumque subdidisset: respondit ei utique laus eius: utique iherusalem mater nostra de peregrinatione reuocanda: fetosa cum multis filiis: magis quam ea que habebat virum. Quoniam quidam dicturi erant contra: fuit: et non est. **Exiguitate:** inquit: **dierum meorum annuncia mihi.** Quid est quod nescio: qui recedentes a me murmurant contra me: Quid est quod perdidit me perisse contentum: Certe enim hoc dicunt: quia fuit: et non sum: annuncia mihi exiguitatem dierum meorum. Non a te quoniam illos dies eternos: illi sine fine sunt: ubi ero: non ipsos quero. **Tempales quero.** Tempales dies mihi annuncia. Exiguitatem dierum meorum: non eternitatem dierum meorum annuncia mihi. **Quid enim in isto seculo: annuncia mihi:** propter illos qui dicunt: fuit: et iam non est: propter illos qui dicunt: implete sunt scripture: crediderunt omnes gentes: sed apostatauit et perijt ecclesia de omnibus gentibus. Quid est hoc: exiguitatem dierum meorum annuncia mihi: Et annunciauit: nec vacua fuit vox ista. Quis annunciauit mihi nisi ipsa vox: Quod annunciauit: Ecce ego vobiscum sum usque in consummationem seculi. Sed hic existunt et dicunt: Vobiscum sum inquit usque in consummationem seculi: quia nos preuidebat: quia post donati erit in terra. Nunquid ipsa est que dixit exiguitatem dierum meorum annuncia mihi: ac non illa potius que superius loquebatur: Inveniendum populos in unum: et regna ut seruiant domino. **Ubi nobis cor dolet:** Quia et imperatores contra hereticos leges proponunt. Ibi impletum est: et regna ut seruiant domino. Non enim vos filij estis illorum mortificatorum: quorum vox compeditorum exaudita est a domino: Absit. Non hoc indicant facta vestra: non hoc indicat superbia vestra: non hoc indicat vanitas vestra. Non sapitis et foris estis. Sal infatuatum estis: ideo et ab hominibus concalcami. Audite quod dicat ecclesia: **Que ecclesia:**

Alia lra.
t paucitate.
t nuncia.

Que congregauit populos in unum. Que ecclesia: Que congregauit regna ut seruiant domino. **Alia vocem vestram et falsis opinionibus vestris quoniam a deo ut exiguitatem dierum suorum annunciet sibi: et iuuenit dominum dixisse: Ecce ego vobiscum sum usque in consummationem seculi: Hic vos dicatis: Be nobis dixit: nos sumus: nos erunt usque in consummationem seculi. Interrogetur ipse christus cui dictum est: Exiguitatem dierum meorum annuncia mihi. Et predicabit inquit hoc euangelium in vniuerso orbe in testimonium omnibus gentibus: et tunc veniet finis. Quid est quod dicebas: hoc certe fuit et perijt: **Ubi audi annunciatem exiguitatem dierum meorum.** Predicabit inquit hoc euangelium. **Ubi: In toto orbe terrarum. Quibus: In testimonium omnibus gentibus. Quid postea: Et tunc veniet finis. Non vides adhuc esse gentes: in quibus nondum est predicatum euangelium: Ergo necesse sit impleri quod dominus dixit: Exiguitatem dierum meorum annuncias ecclesie: ut predicetur hoc euangelium in omnibus gentibus: et tunc veniet finis: quid est quod dicis iam perisse ecclesiam de omnibus gentibus: quoniam ad hoc predicatur euangelium: ut possit esse in omnibus gentibus: Ergo usque in finem seculi ecclesia in omnibus gentibus: et ipsa est exiguitas dierum: quia exiguum est omne quod finit: ut iam in eternitatem ab ista exiguitate transeat. **Periant heretici: pereant quod sunt: et inueniant ut sint quod non sunt. Exiguitas dierum usque in finem seculi erit. Exiguitas dierum ideo: quia totum hoc tempus: non dico ab hoc hominibus usque in finem seculi: sed ab Adama usque in finem seculi: exigua gutta est comparata eternitati. Non ergo blandiant sibi contra me heretici: quia dixit: exiguitatem dierum meorum: quasi non permanerant usque in finem seculi. Quid enim addidit: **Reuocet me in dimidium dierum meorum:** Non quod heretici loquuntur: sic mecum agere. Usque in finem seculi me producat: non in dimidium dierum meorum. **Et pice mihi dies exiguos: ut dones mihi postea dies eternos. Quare ergo de exiguitate dierum requisisti: Quare: Ubi audire: In generatione generationum anni tui. Ideo ergo de diebus exiguis quoniam sunt: quia licet usque in finem seculi durent mecum isti dies: exigui sunt in comparatione dierum tuorum: Anni enim tui in generatione generationum. Quare non ait: anni tui in seculo seculorum: sic enim magis solet eternitas significari in sanctis scripturis: sed ait: In generatione generationum anni tui: Sed qui anni tui: Qui: nisi qui non veniunt********

Alia lra.
t dimidio.

Alia lra.
t generatio
t generatio

vt transeāt: Qui: nisi q̄ nō iō venūt vt non
 sint: Ois em̄ dies in hoc tpe ideo venit vt
 nō sit: ois hora: omnis mēsis: ois annus:
 Nihil horū stat: anteq̄ veniat erit: cū vene
 rit nō erit. Illi ḡ anni tui eterni: anni tui q̄
 nō mutātur: in generatione generationum
 erūt. Est quedā generatio gnātionū: in il
 la erūt anni tui. Que ista est: Est q̄dam r̄ si
 bñ agnoscam⁹ in illa erim⁹: r̄ anni dei in no
 bis erūt. Quō in nobis erūt: Quō ip̄e de⁹
 in nobis erit: vñ dictū est: Ut sit deus oīa
 in oībus. Nō em̄ aliud anni dei: r̄ aliud ip̄
 se de⁹: s̄ anni dei eternitas dei ē. Eternitas
 ip̄a dei substātia est: q̄ nihil habet mutabi
 le: ibi nihil est p̄teritū quasi iaz nō sit: nihil
 est futurū q̄si nondū sit: s̄ nō est ibi nisi est:
 Nō ē ibi fuit r̄ erit: q̄ r̄ qd̄ fuit iam nō est:
 r̄ qd̄ erit nōdū est: sed q̄cquid ibi est nō ni
 si est. Merito sic misit deus famulū suum
 Moysen. Quesiuit em̄ nomē mittent̄ se:
 req̄siuit r̄ audiuit: nec desertū est desiderū
 p̄cupiscentie bone. Quesiuit aut̄ nō quasi
 curiositate p̄sumendi: sed necessitate mini
 strandi. Quid inq̄t dicā filiis isrl̄: si dixerit
 mihi: quis te misit ad nos: Et ille indicās
 se creature creatorē: vñ hōi: imortalē mor
 tali: eternū tp̄ali: Ego inq̄t sum q̄ sum. Tu
 dices ego sū. Quis: Cuius: alius Lucius:
 alius Mare⁹. Aliud ne dices nisi no
 mē tuū dices: Hoc expectabā de deo.
 Hoc em̄ erat q̄sitū. Quid vocaris: A quo
 me missū esse respōdebo q̄rentib⁹: Ego sū.
 Quis: Qui sū: Hoc ē nomē tuū. Hoc est
 totū qd̄ vocaris. Nō eēt tibi nomē ip̄m eē
 nisi quicqd̄ est aliud tibi cōparatū inuen
 ret nō esse vere. Hoc est nomē tuū. Expi
 me hoc idem meli⁹. Glade inq̄t: r̄ dic filiis
 israel: qui est misit me ad vos. Ego sū q̄ sū:
 qui est misit me ad vos. Magnū ecce est:
 magnū est. Ad hoc hō qd̄ est: Ad illud tā
 magnū est hō quid est q̄cqd̄ est. Quis ap
 prehēdat illud esse: Quis ei⁹ p̄nceps fiat:
 Quis anhelet: Quis aspiret: Quis ibi se
 esse posse p̄sumat: Noli despare hūana fra
 gilitas. Ego sum inq̄t de⁹ Abraz: r̄ deus
 Isaac: r̄ de⁹ Jacob. Audisti qd̄ sim apud
 me: audi r̄ qd̄ sim p̄pter te. Nec igit̄ eterni
 tas vocavit nos: r̄ erupit ex eternitate ver
 bū. Jā eternitas: nā verbū: r̄ nondū tp̄us.
 Quare nōdū tp̄us: Quia factū est r̄ tp̄s.
 Quō factū est r̄ tp̄s: Oīa p̄ ip̄m facta sūt:
 r̄ sine ip̄o facto est nihil. O verbū añ tēpa
 p̄ qd̄ facta sunt tpa: natū est in tpe cū sit vi
 ta eterna: vocans tpaales faciens eternos.

Hec generatio generationū. Generatio
 em̄ vadit: generatio venit. Et videtis ge
 nerationes hoīm sic esse in terra: tāq̄ in ar
 bore folia. Sed in arbore oliue vel laurivl̄
 cuiusq̄ alteri⁹ q̄ toto tpe fronde vestita ē:
 sic tanq̄ folia genus humanū terra portat
 plena ē hoībus: sed cū alijs moriētib⁹: alijs
 nascendo succedunt. Semp̄ em̄ arbor illa
 veste viridi ornata ē. S̄ subter attende q̄
 multa calces arida folia. Ergo fuit genera
 tio sub Adā: trāsijt. Nati sunt inde quidā
 futuri p̄ncipes eternitatis dei etiā illo tpe.
 Inde em̄ Abel: inde Seth: inde Enoch.
 Trāsijt illa gnātio: venit diluuiū: remāsit
 vna dom⁹. Et illa gnātio dedit aliq̄s: ip̄m
 Noe: r̄ tres filios ei⁹: r̄ tres nurus ei⁹. In
 tota em̄ domo ista octonaria solus vn⁹ pec
 cator inuētus ē. Accessit numer⁹ sup̄ori ge
 neratiōi. Beinde de trib⁹ filijs Noe: tāq̄
 de tribus mēsuris farine implet⁹ est orbis.
 Elect⁹ est Abraz: Isaac r̄ Jacob: sc̄ti viri
 patriarche placuerūt deo. Bedit r̄ illa ge
 neratio sequētes etiā generātes: Bederūt
 p̄phetas: dederūt p̄cones dei. Venit etiā
 postea r̄ ip̄e dñs noster Iesus ch̄st⁹: mi
 sit fermentū in tres mēsuras farine quous
 q̄ fermentet totū. Tribus in terra carnis
 illi⁹ fuerūt apli: fuerūt sancti: post illos alijs
 sc̄ti. Et nūc in noīe ch̄sti q̄cūq̄ sunt sanc
 ti: r̄ post illos quicūq̄ erūt: r̄ vsq̄ in finem
 seculi quicūq̄ sancti. De tot gnātiōib⁹ col
 liges oēs sanctas ples oīm generationū: r̄
 facies inde vnā generationē. In ista gene
 ratione gnātionū anni tui: id ē eternitas il
 la: in illa generatione erit q̄ de oībus gene
 rationib⁹ colligitur: r̄ in vnā redigitur: ip̄a
 p̄nceps erit eternitatis tue. Letere gnātio
 nes implendis tp̄ibus generantur: ex qui
 bus illa in eternū regeneratur: mutata vi
 uificabitur: erit idonea portare te: vires ac
 ciptens a te. In generatione generationū
 anni tui. In principio terram tu
 fundasti dñe: in locū eternitatē tuā: q̄ p̄
 cedis omnia que fecisti. In principio tu dñe
 terrā fundasti. Et opa manū tuarū
 sūt celi. Ipsi peribut tu aut̄ p̄ma
 nes: r̄ oēs sicut vestimentū vetera
 scet. Et sic optozū mutab eos r̄
 mutabūt: tu vō idē ip̄e es: Tu q̄ es:
 Idē ip̄e es. Tu q̄ dixisti: Ego sūz q̄ sū: idē
 ip̄e es. Et quis etiā ip̄a n̄ eēt nisi ex te: r̄
 p̄ te: r̄ in te: tā n̄ qd̄ ip̄e es. Tu vō idē ip̄e
 es. Et anni tui nō deficient. Illi añi tui
 nō deficient: illi anni tui q̄ erūt in genera

Alia lra.
 † nō habet.
 † Inizio tu ofie

Alia lra.
 † autem.

tionem generationum: non deficient. Hec ergo sciens exiguitatem dierum meorum querere a te: nisi scire omnes dies seculi ab initio usque in finem exiguos esse in comparatione eternitatis tue. Huius ergo vni interrogaueris: non se extollat heretici: quasi exigui dies fuerint ecclesie: toto orbe diffuse: nam usque in finem cum sint: exigui sunt. Quare exigui sunt? Quia quicquid finiendi sunt. Anni illi qui erunt in generatione generationum: hi amandi: hi de siderandi: his suspirandum: propter hos in unitate permanendum: propter hos quicquid hereticorum mali est deuitandum: propter hos peccatis respondendum: propter hos lucrandi qui errauerant et reuocando qui perierant: illic debet esse desiderium. Sed tamen ut verbosus: ut male garrulis: ut calumiosis susurrantibus detractoribus respondeamus: ideo mihi annuncia exiguitatem dierum meorum: et ne me reuoces in dimidium dierum meorum: ut ante me auferas de terra quam totus orbis euangelio repleatur: contra responsum domini mei dicentis: Sportet predicari euangelium hoc in toto orbe terrarum in testimonium omnibus gentibus: et tunc veniet finis. Quid ad fratres? Plana sunt: manifesta sunt: Beatus fundauit terram: scimus: opera manus eius sunt celi. Ne putetis enim quasi aliquid deum facere manu: aliquid verbo: quod facit verbo: hoc facit manu. Non enim distinctum est corpus a membris: qui dixit: Ego sum qui sum: et forte verbum eius est manus eius. Certe manus eius est virtus eius. Quia enim dictum est: Si aut firmamentum: et factum est firmamentum: verbo intelligit fecisse. Quia verbo dixit: Faciam hominem ad imaginem et similitudinem nostram: quasi manu videt fecisse. Audi ergo. Opera manuum tuarum sunt celi. Ecce quod verbo fecit: virtus etiam manibus fecit: quia virtute sua fecit: quia potestate sua fecit. Attende potius quod fecerit: et noli querere quod fecerit. Multum est enim te comprehendere quod fecerit: cum teipsum sic fecerit: ut prius sis seruus obediens: et postea fortasse amicus intelligens. Ergo opera manuum tuarum sunt celi: ipsi peribunt tu autem permanes. Aperte dixit hoc apostolus Petrus: Celi erant olim de aqua: et per aquam constituti dei verbo: per quod qui factus est mundus ab aqua inundatus deperijt. Terra autem et celi qui nunc sunt: eodem verbo repositi sunt igni reseruati. Jam ergo dixit perisse celos per diluuium: perisse autem nouimus celos secundum quantitatem et spacia aeris huius. Excreuit enim aqua: et totam istam capacitatem ubi aues volitant occupauit: ac sic virtus celi perierit propinqua terris: celi secundum

quod dicitur aues celi. Sunt autem et celi celorum superiores in firmamento: sed vtrumque et ipsi perituri sunt igne: an hi soli celi qui etiam diluuium perierunt: disceptatio est aliquanto scrupulosior inter doctos: nec facile maxime in angustia temporis explicari potest. Dimittamus ergo eam vel differamus: nouerimus tamen perire ista: deum manere. Et si manent quedam cum deo que facta sunt a deo: non manent in se sed in deo: non recedendo a deo. Quid enim? Dicitur sumus fratres quod angeli perituri sunt igne: quo incendetur mundus. Absit. Sed quid dicemus quod angelos deus non fecerit? Absit. Sed quid dicemus? Et unde essent: si non ab illo facti essent? Ipse dixit et facta sunt: ipse mandauit et creata sunt. Dicitur enim hoc cum operum eius commemoratio fieret: in quibus et angeli nominati sunt. Erunt ergo cum illo angeli etiam mundo igne flagrante: et erit incendium mundi: non incendens sanctos dei. Quod fuit caninus regis tribus pueris: hoc erit ardens mundus iustis in trinitate signatis. Forte hic celos etiam non importune intelligimus ipsos iustos sanctos dei in quibus manens deus intonuit preceptis: coruscavit miraculis: imbrificauit terram sapientia vitas. Celi enim enarrant gloriam dei. Sed nunquid etiam ipsi peribunt? An secundum quendam modum peribunt? Secundum quem modum? Secundum vestimentum. Quid est secundum vestimentum? Secundum corpus. Vestimentum enim anime corpus. His enim vestimentum noiauit ubi ait: Nonne anima plus est quam esca: et corpus plus quam vestimentum? Quod ergo perit vestimentum? Et si exterior homo noster corrumpitur: sed interior renouatur de die in diem. Ergo ipsi peribunt: secundum corpus: tu autem permanes. Si ergo secundum corpus peribunt: ubi resurrectio mortuorum? Ubi exemplum membrorum quod precessit in capite? Ubi? Ubi audire? Adutabit. Non tale erit quod fuit. Audi apostolum dicentem: Et mortui resurgent incorrupti: et nos immutabimur. Quod immutabimur? Seminatur corpus animale: surgit corpus spirituale. Ergo seminatur mortale: resurget: immortale. Ergo seminatur corruptibile: resurget incorruptibile. Mutationem itaque expectamus: ita peribunt celi: et immutabuntur celi. Sed fortasse sanctorum corpora non recte dicuntur celi. Si non portant deum: non sunt celi. Et unde mihi inquit probas quod portant deum? Usque adeo ne excidit tibi: glorificate et portate deum in corpore vestro? Ergo tales celi peribunt: sed non in eternum: peribunt ut mutentur. An non hoc dicit

psalmus: Lege sequentia. Et omnes sicut vestimentum veterascent: et sicut oportium mutabis eos et mutabunt: tu autem idem ipse es et anni tui non deficient. Vestem audis: cooper torium audis: et aliud quam corpus intelligis. Speremus ergo etiam mutationem corporum nostrorum: sed tamen ab illo qui erat et ante nos: et manet post nos: a quo sumus quod sumus: ad quem veniemus cum fuerimus mutati: mutantem non mutat: facientem non factum: mouentem sed manentem. Et quomodo intelligi a carne et sanguine potest: Ego sum qui sum: tu vero idem ipse es: et anni tui non deficient: Sed nos ad illos annos cum his pannosis annis quod sumus: Et illi qui sunt: Nec tamen desperare debemus. Jam enim magnitudine quadam et excellentia sapientie dixerat: Ego sum qui sum: et tamen ad nos consolandos: Ego sum inquit deus Abrahama: et de Isaac: et deus Jacob. Et nos Abrahamae semine sumus: et nos quibus abiecti: quibus terra et cinis: in illo speramus. Serui sumus: sed propter nos dominus nostram formam serui accepit: propter nos mortales immortalis mori voluit: propter nos exemplum resurrectionis ostendit. Ergo speremus nos venturos ad hos annos stantes: in quibus non circuitu solis peragunt dies: sed manet quod est sicuti est: quia hoc solum vere est. Nos autem vestrum aliqui ibi esse possumus dicere: Audi et vide vestrum debeas desperare. Audi quod sequitur.

Filij seruorum tuorum inhabitabunt: tibi inhabitabunt: nisi in annis non deficientibus: filij seruorum tuorum inhabitabunt. Et semen eorum in seculum seculi dirigetur. In seculum seculi: in seculum eternum: in seculum manens: sed filij inquit seruorum tuorum: Metuendum ne nos serui dei sumus: et filij nostri ibi futuri sint non nos: Aut si nos filij sumus seruorum: quia filij sumus apostolorum: quid dicturi sumus: Que nam tandem audacia tam infelix filiorum subnascens: et recenti successione gloriantium: que audeat dicere: nos ibi erimus: apostoli ibi non erunt: Absit hoc a pietate filiorum: absit a fide paruulorum: absit ab intelligentia grandium. Ibi erunt et apostoli: arietes procedunt: agni sequuntur. Quare ergo filij seruorum tuorum: et non de compendio serui tui: Et apostoli serui tui: et filij eorum serui tui: et istorum filij nepotes illo: quod nisi serui tui: Omnes compendio includeres: si diceres serui tui inhabitabunt. Uideamus quod nos voluerit admonere. Est enim quiddam gestum in prioribus seculis. Per quadraginta annos filij israel attriti sunt in bere

mo: nullus eorum intravit in terram promissionis: sed filij eorum: Intraverunt sane quia ita recordamur nisi fallor duo: ceteri non. Intrarunt de tot milibus duo. Laboratus est cum eis tamen. Sed deus non laborat: certe laborauit serui ipsius. Quanta protulit: quanta audiuit Moyses pro hominibus non intraturis in terram promissionis: Intravit filij eorum: quod significat: Intrarunt noui homines: veteres non intrabunt. Inde tamen intrarunt duo: vnus et vnitas: tanquam caput et corpus: christus et ecclesia cum omni illa nouitate: id est filioz. Ergo filij seruorum tuorum inhabitabunt. Filij seruorum opera seruorum sunt. Nemo ibi habitabit: nisi pro opera sua. Quid igitur est et filij habitabunt: Nemo gloriatur se habitaturum si dicit se seruum dei: et opera non habet. Non enim habitabunt nisi filij. Quid est ergo: filij seruorum tuorum inhabitabunt: Serui pro opera sua inhabitabunt: serui pro filios suos inhabitabunt. Noli ergo esse sterilis: si vis habitare: promitte fetus quos sequis: promittendo non efferendo. Filij tui te deducant ad terram promissionis: terram viuentium non morientium. Ubi hic viuus in hac peregrinatione illi antecedit: suscipiat te propter refectionem carnalem. Filius Joseph accessit Jacob in egyptum: et ait patri suo et fratribus suis: Ego proueni preparare uos escas. Precedat ergo filij tui: procedant te opera tua: Quales filios promiserit talis sequetur.

Explicit Tract. de ps. CI.
Incipit Tract. de ps. CII.
Prefatio.

In omni munere domini dei nostri: in omni consolatione: in omni correptione: in gratia quam donare dignatus est: in indulgentia quam nobis non habet reddidit quod debebat: in omnibus operibus eius: benedicat anima nostra dominum. Hoc enim catuimus: Unde incipit psalmus de quo loquimur: donate ipso quod possumus. Quae nostra anima benedicat. Unusquisque nostrum excitet et exhortet animam suam: et dicat ei:

Benedic anima mea dominum. Et omnes nos: et qui ubique sunt fratres in christo: vnus homo: cuius caput in celo est. Exhortet ipse vnus homo animam suam: et dicat ei: Benedic anima mea dominum. Obaudit: obtpat: facit bene: persuadet ei: non ex donis nostris: sed ex illius quae benedicit anima nostra. Suscepit enim psalmus iste ostendere nobis quare benedicat anima nostra dominum: quasi ei respondisset anima sua. Quare mihi dicis: benedic dominum: Audiamus ergo: audiat ipsa anima nostra: consideret omnia quibus excitet: ne pi-

Alia lra. inhabitabit.
Alia lra. non habet.

Alia lra. et officio.